

KM NEWS LETTER

ปีที่ 2 ฉบับที่ 10 เดือนเมษายน 2554

ฉบับนี้มีอะไรบ้าง...?

- @ คอลัมน์พิเศษ ----- 1
- @ การบริหารจัดการเพื่อกำจัด
เพลี้ยแป้ง (ต่อหน้า)----- 1
- @ สังคม KM ----- 2
- @ ลานแลกเปลี่ยน ----- 2
- @ ประธาน KM ชวนคุย ----- 3
- @ ชุบซิบ KM ----- 3
- @ จับเข้าคุยกับ
KM NEWS LETTER ----- 3
- @ ตัวอย่างการจัดเก็บผลงาน
จาก KM ----- 4

คำถาม : สีอะไรเอ่ย...พระชอบ
คำตอบ : สีลา...
คำถาม : นกอะไรเอ่ย...พูดเสียงดัง
คำตอบ : นกหวีด...

คอลัมน์พิเศษ

จัดเก็บองค์ความรู้ตามแผน KM

เทศกาลปีใหม่ไทย ได้ผ่านพ้นไปอีกหนึ่งรอบปี การพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนระดับเงินเดือนให้กับบุคลากรของกรมส่งเสริมการเกษตร ของครึ่งปีงบประมาณ พ.ศ.2554 ก็ผ่านช่วงระยะเวลาไปด้วยเช่นกัน ส่วนการดำเนินงาน KM ตามตัวชี้วัดในรอบ 6 เดือนแรก คณะทำงานการบริหารองค์ความรู้ได้รายงานผลงานและจัดส่งหลักฐานให้กับ กพร. แล้วด้วยเช่นกัน

การจัดเก็บองค์ความรู้ตามแผน KM ที่หน่วยงานย่อยในระดับกอง/สำนัก/เขตและจังหวัด ได้ระบุนำชื่อขององค์ความรู้ที่นำมาใช้ในการดำเนินงานในปี 2554 นั้น ในขณะที่ทีมงาน KM เขต และกรมฯ ได้ช่วยกันประมวลสรุปรายชื่อองค์ความรู้ตามแผน KM Action Plan ของหน่วยงานย่อยไว้เสร็จแล้ว รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 99 เรื่อง ซึ่งจะนำมาใช้ในการจัดเวที RW ครั้งที่ 2 ที่จะจัดขึ้นระหว่างเดือนพฤษภาคม - เดือนมิถุนายน 2554 โดยเขต 6 เขต เป็นเจ้าภาพหลัก โดยมีเป้าหมายเพื่อขอความร่วมมือให้หน่วยงานย่อยต่าง ๆ ดำเนินการบันทึก/เขียนสรุปองค์ความรู้ตามรายชื่อที่ได้ระบุไว้ตามแผน KM หลังจากนั้นก็นำมาจัดเก็บไว้ในคลังความรู้ของหน่วยงาน/องค์กร เช่น Website Doae K-center เอกสาร VCD และอื่น ๆ ตลอดจนการนำมาถ่ายทอด แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว เข้าถึงได้ง่าย นำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที ซึ่งสิ่งดังกล่าวเป็นการรวบรวม จัดเก็บองค์ความรู้ก่อนดำเนินการตามแผน KM ที่ได้ระบุไว้

เรื่องการบริหารจัดการเพื่อป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลังของสำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา

คำถาม ที่เกิดขึ้นกับการดำเนินงานการจัดการความรู้ที่ได้ปฏิบัติกันมานั้นทำถูกหรือไม่ถูก จึงได้ไปค้นหาตัวอย่างของหน่วยงานที่ได้ปฏิบัติกันมาให้ได้อ่านกัน โดยมีการเขียนเนื้อหาที่ได้จากการถอดบทเรียนจากการใช้ KM เป็นเครื่องมือ คือ **เรื่องการบริหารจัดการเพื่อป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลังของสำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา** นั้น มีเป้าหมายเพื่อค้นหาแนวทางการดำเนินงานในการแก้ปัญหาเพลี้ย

แป้งมันสำปะหลังที่บรรลุผลของหน่วยงานย่อย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จึงเป็นวิธีการที่นำมาใช้สำหรับถอดบทเรียนเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมาโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ 1) **การบริหารจัดการ** ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ (หน่วยงาน/ชุมชน/อื่น ๆ) 2) **ปัจจัยในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลังที่มีประสิทธิภาพ** ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (คือ ทำงานเชิงรุก ทีมงาน เครือข่าย เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้ เป็นตัวชี้วัด และใช้ฐานความรู้) ชุมชน (คือ มีความสามัคคี จัดการความรู้) และ 3) **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและหมู่บ้านต้นแบบ** ได้แก่ ปัจจัยภายใน (คือ ผู้นำเสียสละ เป็นเครือญาติ) และปัจจัยภายนอก (คือ โรงแป้งมันสำปะหลัง ราคา)

(อ่านต่อหน้า 2)

สังคม KM

ทราบข่าวจากกองวิจัยฯ ว่า การจัดเวที RW ครั้งที่ 2 ที่เกี่ยวกับ KM จะเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข ตลอดจนสนับสนุนให้มีการบันทึก/จัดเก็บความรู้ และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่ได้ปฏิบัติงานตามแผน KM ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อใช้เครื่องมือ KM ขับเคลื่อนงานส่งเสริมโดยผ่านเวที RW

การประชุมคณะกรรมการบริหารองค์ความรู้ จากการติดตามผลงาน KM ของหน่วยงานย่อยในรอบ 6 เดือน ส่วนใหญ่เขตจะเป็นตัวกระตุ้นหลักในการสร้างความสัมพันธ์ เชื่อมโยงงานกับจังหวัด โดยเฉพาะการรวบรวม ประมวลสรุปข้อมูลของจังหวัดภายในเขตของตนเอง ให้กับคณะกรรมการบริหารองค์ความรู้ ได้รับทราบในเวทีการประชุมคณะกรรมการ ซึ่งทำได้ดีมาก

เชื่อมโยงเครือข่ายการใช้ KM กับงานส่งเสริมฯ ความเป็นนามธรรมของคำว่า KM มิได้สูญหายไปกับกาลเวลา มีเพียงคำถาม/ข้อสงสัยที่เริ่มลดน้อยลงไป เพราะการใช้ KM ในขณะนี้สังคมของผู้ใช้ KM เป็นผู้ตอบคำถามให้กับส่วนรวมขององค์กร อยู่ที่ว่า... เมื่อเรามีคำถาม มีการอธิบายให้ฟัง มีเราเป็นผู้ใช้ KM และเมื่อนั้น...เราจึงจะเข้าใจคำตอบของ KM ที่ได้บอกเล่าให้ฟัง...

ถาม : เกาะอะไรมีแต่คนมอง **เฉลย : เกาะออกหลุด**
ถาม : เรื่องอะไรที่คุณคิดว่ากวนที่สุด
เฉลย : เรื่องเอาไว้...ผมจะบอกคุณ....

๓๓ **ตักแตนตำข้าว**

ลานแลกเปลี่ยน...

การติดตาม ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับข้อมูลเนื้อหาที่นำมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเวทีออนไลน์ของผู้ที่มีความสนใจกับงานเขียนบันทึก กลุ่มเพื่อนฝูง และการติดต่อสัมพันธ์ จนกระทั่งบางท่านมีความนับถือเคารพ ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันได้ ก็มาจากการสนทนาพูดคุยผ่าน Web Blog ของ Gotoknow.org นี้แหละครับ

ผมขออนุญาต ยกตัวอย่างกรณีของผมเอง ซึ่งเกิดอุบัติเหตุให้ต้องพักรักษาตัว ประมาณ 2 เดือน มีอาการไข้ขึ้น ผมโทรศัพท์ไปปรึกษา **หมอเจ้ คนสวย แซ่เฮ (พ.ญ. ศิริรัตน์ เอกศิลป์ สุวันทโรจน์)** ถึงอาการที่เกิดเพื่อขอคำแนะนำแต่สิ่งที่ไม่น่าเชื่อก็เกิดขึ้นครับ เมื่อหมอเจ้ บอกว่าจะให้ไปดูอาการให้ด้วยไหมล่ะ เพราะวันนี้อยู่ที่กรุงเทพ พรุ่งนี้วันศุกร์จะเดินทางไปดูอาการให้ที่กำแพงเพชร ผมมีความรู้สึกตื่นเต้นใจ จนน้ำตาซึมครับ...ยากที่จะอธิบายถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นเป็นตัวอักษรได้ คงเป็นเพราะมี Gotoknow.org / ลานปัญญา คอยเชื่อม **"คน / สังคม"** เกิดมี **ชาวเสาศาสตร์ หรือคนแซ่เฮ ชาวลาน** ที่ทำให้พวกเราจึกและมีวาสนาต่อกัน....

นอกจากความรู้ที่ได้รับ ผลงานที่ได้เขียนบันทึก และประสบการณ์ในการแลกเปลี่ยน สิ่งดังกล่าวเป็นประโยชน์ที่ซุกซ่อนไว้ในการจัดการความรู้ ก็คือ **คน ที่เป็นเพื่อน KM...**

สิงห์ป่าสัก

เรื่องการบริหารจัดการเพื่อป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลังของสำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา

ผล การถอดบทเรียนสู่การนำไปใช้ประโยชน์และข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลังจังหวัดนครราชสีมา คือ **เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร** ควรดำเนินงานโดยใช้วิธีการรวมกลุ่มเกษตรกร จัดกระบวนการเรียนรู้ ใช้ฐานความรู้ในการทำงาน และ **ชุมชน** ควรมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเพื่อแก้ปัญหา **ส่วนข้อเสนอแนะ** คือ ควรนำวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเข้ามาใช้ในการประมวลสรุปข้อมูล มีการศึกษาถึงภูมิปัญญาชาวบ้านในการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้ง เช่น สูตรน้ำหมักชีวภาพ/ชนิดของสมุนไพรที่ป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งที่มีประสิทธิภาพ **ในการถอดบทเรียนดังกล่าว**

ทีมงานกองวิจัยฯ ได้ใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกภาคสนาม เครื่องบันทึกเสียง (mp3) และ Mind Map ถ้าท่านใดสนใจก็สามารถอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.research.doac.go.th/webphp/>

filepdf/nakornrachasrima.pdf หรือ **เว็บไซต์กองวิจัยฯ**

ศิริวรรณ หวังดี **เรียบเรียง**

ขุบซิบ KM

@ เวที RW กับงาน KM ยิ่งใกล้วัน เวลาในการจัดเวที RW ครั้งที่ 2 ของเขต 6 เขต ก็ทำให้ทีมเลขา KM คิดมาก ๆ เพราะมีข้อมูลและงานที่ต้องสื่อสาร ทำความเข้าใจกับผู้แทน KM ของหน่วยงานย่อย ได้รับรู้เกี่ยวกับ หน่วยงานของตนเอง...ยังไม่ได้บันทึกข้อมูลลงใน KM on line เลยนะ (เพราะไม่รู้ว่าจะต้องทำด้วย.. หรือว่า เปิด Web ไม่เป็น...หรือว่า แกล้งทำงง?)

@ งานเขียน เหมือนยาขม การจัดเวที KM สัญจรในปี 2554 ได้มุ่งเน้น การเขียนสรุปความรู้ ให้กับทีมงานของหน่วยงานย่อย ซึ่งในขณะนี้ส่วนกลางได้จัดเวทีดังกล่าวไปแล้ว 2 ครั้ง แต่เมื่อไหร่หนอ...ทีมงานเขต 6 เขต จะจัดเวทีเสริมความรู้เรื่องการเขียนให้กับทีม KM จังหวัดกันจริงๆ สักที (ก็รอ..RW₂ ก่อนซิครับ)

@ ทำเหมือนกัน แต่ผลต่างกัน จากการติดตามวิธีการถ่ายทอดความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ KM ของหน่วยงานย่อยต่าง ๆ (แอบดู) นั้น มักจะมีประเด็นอะไรแปลก ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ เช่น การนำเอกสารขึ้น Website, การจัดบอร์ดนิทรรศการ, การบรรยาย, การจับน้ำชา ก็จะบอกว่า หน่วยงานของเราได้ทำ KM แล้วนะ หรือได้ใช้ KM เป็นกันแล้วนะ ซึ่ง งง ?...จริง ๆ จนไม่รู้จะทำอย่างไรให้เข้าใจคำว่า KM...ยากจังงานนี้ (แหม...ถ้ายังไม่ต้อง KM ซิคะ)

@ พูดไม่ทันฟัง....ฟังไม่ทันพูด จากประสบการณ์ที่ได้สัมผัส...จะเห็นได้ว่า คนที่มีความรู้ มีประสบการณ์ค่อนข้างเยอะหรือรู้จริง ๆ มักจะไม่ค่อยพูด (เพราะพูดไม่ทัน) แต่คนที่ลงมือทำน้อย ดูเพื่อนทำเยอะ ก็มักจะมีเรื่องพูด มีเรื่องเล่าให้ฟังเยอะมาก (ก็ฟังเพลินดี) การจัดการความรู้ จึงมีแต่การใช้ KS KS KS จนสรุปข้อเท็จจริงได้ค่อนข้างยากส์ (สงสัย...ต้องฝึกการฟัง เป็นหลักสูตรหลัก)

นกหัวจุก

ประธาน KM ขวัญคุณ

จากการติดตามข้อมูลของหน่วยงาน

ย่อยในการใช้ KM เพื่อจัดการงานส่งเสริมการเกษตรในรอบ 6 เดือนแรกของปี 2554 นั้น ส่วนใหญ่ได้จัดเวทีถ่ายทอดความรู้ภายในหน่วยงานของตนเอง มีทั้งเวทีฝึกอบรม เวทีประชุม/สัมมนา เวทีศึกษาดูงาน และอื่น ๆ ซึ่งจะเวทีของเจ้าหน้าที่ในการสื่อสาร ทำความเข้าใจกับเป้าหมายงานตามโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับการอนุมัติและจัดสรรงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร หรือจากผู้ว่าราชการจังหวัด

นอกจากนี้ ก็จะมีการจัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาขององค์กร โดยใช้วิธีการระดมประสบการณ์ การสรุปผลจากการจัดเวที และการบันทึกจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบของการเขียนรายงานการประชุม รายงานการสัมมนา/ฝึกอบรม และอื่นๆ เช่น การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเปลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในข้าว เปลี้ยแบ่งในมันสำปะหลัง เป็นต้น

สิ่งดังกล่าว เป็นความก้าวหน้าในการดำเนินงาน KM เพื่อพัฒนาบุคลากรและงานที่ทำของหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ส่วนการจัดการเรียนรู้ให้กับเกษตรกร จะเกิดขึ้นตามเวทีของแผนงาน/โครงการ งานตามนโยบาย และงานตามปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ต่างๆ มีการค้นหา/นำความรู้เทคโนโลยีภายในพื้นที่มาใช้ปฏิบัติ เช่น แปลงตัวอย่าง แปลงสาธิต ศึกษาดูงาน และอื่น ๆ ซึ่ง KM ของเกษตรกรได้มีความก้าวหน้าโดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนและจัดเก็บเป็นคลังความรู้ KM ในรอบ 6 เดือน ใช้กลยุทธ์การจัดเวทีเรียนรู้ให้กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกร โดยขับเคลื่อนความรู้ตามกิจกรรม/โครงการ และขับเคลื่อน KM เพื่อตอบสนองนโยบายของผู้บริหารองค์กร ให้สอดคล้องกับปัญหาที่มีผลกระทบต่อภารกิจหลัก

สุภัฏญา อธิปอนันต์

ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาางส่งเสริมการเกษตร
ประธานคณะกรรมการบริหารองค์ความรู้

KM News Letter

การรายงานผลการดำเนินงาน KM ในรอบ 6 เดือน ของหน่วยงานย่อยในขณะนี้ นั้น ถึงแม้ว่าจะผ่านพ้นช่วงกำหนดระยะเวลาตามที่ได้ระบุไว้ในแผนการดำเนินงาน KM ประจำปี 2554 ที่ได้สื่อสารและชี้แจงให้ได้ทราบกันตั้งแต่ต้นปีงบประมาณแล้วนั้น ผลปรากฏว่าในตอนนี้นี้ยังมีหน่วยงานย่อยต่างทยอยจัดส่งเอกสารดังกล่าวมาที่ กองวิจัยฯ กันไม่ขาดระยะ ทีมเลขา KM ก็อ่านรายงานผลงานของทุกหน่วยงานย่อยจนครบถ้วน เพื่อจะได้ประเมินความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค และความต้องการสนับสนุนในการใช้ KM เป็นเครื่องมือสนับสนุนการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร

จากการอ่านรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้เห็นถึง ความเรียบง่ายของการเขียนผลงาน KM ซึ่งใช้รูปแบบของการเขียนเล่าสถานการณ์ในการใช้ KM ภายในหน่วยงานตนเองเป็นหลัก มีการเขียนถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำงาน มีการระบุถึงการสนับสนุนงานในเชิงบริหารของหัวหน้าหน่วยงาน (CEO/CKO) ค่อนข้างมาก ส่วนปัญหาด้านงบประมาณมีค่อนข้างน้อย แต่ก็มีบางหน่วยงานที่เขียนถึง **วิธีการขับเคลื่อน KM ในเชิงกลยุทธ์** การแก้ไขปัญหาในเชิงยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน เช่น การวางแผน เป็นต้น จึงเป็นก้าวใหม่ของการแนวทางการปฏิบัติ KM เพื่อ **กำจัดจุดอ่อน เสริมจุดแข็ง และหยิบฉวยโอกาสในการทำงาน**

สิ่งดังกล่าว เป็นข้อมูลที่ได้รวบรวมประมวลผลและวิเคราะห์สรุปจากการอ่านเอกสารของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รายงานให้กับกรมส่งเสริมการเกษตร และคณะกรรมการบริหารองค์ความรู้ ได้รับทราบ...

@ ตัวอย่างการจัดเก็บผลงานจาก KM

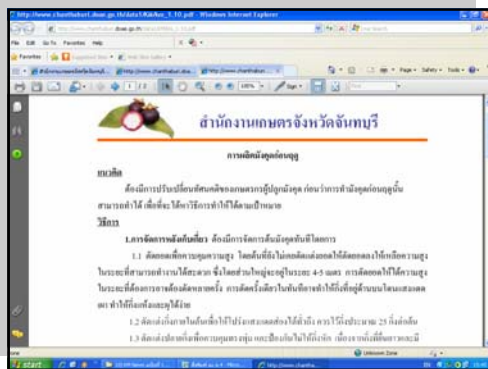

KA หลากหลายความรู้ด้านไม้ผล
ของจังหวัดระนอง

“สับปรด” เทคโนโลยีหลักที่จัดเก็บของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

“เวทีเรียนรู้” กิจกรรมหลักของคณะทำงาน KM ของจังหวัดราชบุรี

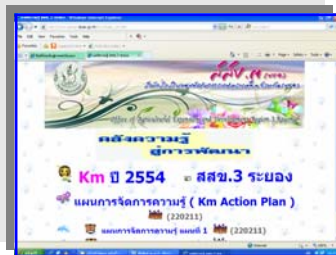

KA กล้าขี้ความรู้อด้านไม้ผล
ของจังหวัดสุโขทัย

“มังคุด” เทคโนโลยีหลักที่จัดเก็บของจังหวัดจันทบุรี

“ไร่นาสวนผสม” หมวดหมู่ความรู้หลักของจังหวัดกาฬสินธุ์

คลังความรู้ / แหล่งจัดเก็บ
เทคโนโลยีการเกษตร
และผลงาน KM ของ
กอง/สำนัก/เขต

แอนนัว

ที่ปรึกษา อนันต์ ติลา รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายวิชาการ
ศุภกัญญา อธิปอนันต์ ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร
บรรณาธิการ ศิริวรรณ หวังดี
กองบรรณาธิการ สมชาย มุ่นแก้ว/ บุญรัตน์ สุขมาก/ พิชฎา อารยานุรักษ์/ ศิริวรรณ หวังดี/ ชีระชัย เข้มพรายดี/ มนต์ เสียงก้อง/ สร้อยเพชร
ต้นศิริรัตนานนท์/ ชฎารัตน ชุมพรีรัตน์/ จตุรงค์ พรหมวิจิตร/ สมมาตร ชาญชัย/ อารมณี ลิเหล็กลี/ ยุภาพร แสงแก้ว
ฝ่ายศิลป์/ออกแบบรูปเล่ม ศิริวรรณ หวังดี / อรพิชญ์ กลั่นจำปา/ ยุภาพร แสงแก้ว
จัดทำโดย ทีมงานประชาสัมพันธ์ KM / กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

โทรศัพท์ 0-2579-9524 โทรสาร 0-2940-3940 E-mail Research20@doae.go.th เว็บไซต์ http://km.doae.go.th